

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 30. juni 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0585
Dok.: JEE41109

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 785 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. maj 2008.

Lene Espersen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 785 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Hvilke regler gælder for politiets muligheder for at tilbyde et forlig/aftale med en tiltalt om anklageskriftets indhold, og kan tiltalen trækkes tilbage, når tiltalte har tilsluttet sig aftalen, hvorefter der rejses en anden tiltale end den aftalte?”

Svar:

Der er ikke fastsat lovregler om anklagemyndighedens adgang til at indgå aftale med sigtede om påtalebegrænsning (dvs. en opgivelse af den strafferetlige forfølgning for dele af de påsigtede forhold).

Det fremgår af straffelovens § 82, nr. 10, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som formildende omstændighed, at gerningsmanden har givet oplysninger, som er afgørende for opklaringen af strafbare handlinger begået af andre.

Straffelovens § 82, nr. 10, blev indsat ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse m.v.), som bl.a. byggede på Straffelovrådets betænkning nr. 1424/2002 om straffastsættelse og strafferammer.

I overensstemmelse med det, der er anført af Straffelovrådet, fremgår det af bestemmelsens forarbejder, at spørgsmålet om anklagemyndighedens adgang til at indgå aftaler med sigtede i efterforskningsøjemed ikke er egnet til at blive lovreguleret, og at retstilstanden bør fastlægges af domstolene i konkrete sager. En regulering af adgangen til at indgå aftaler med sigtede i efterforskningsøjemed bør i givet fald ske i forskrifter fra Rigsadvokaten, hvis der på baggrund af konkrete retssager findes at være behov herfor. Der henvises til betænkning nr. 1424/2002 side 376-379 og Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 3297.

Rigsadvokaten har oplyst, at man ikke har fundet behov for at fastsætte nærmere retningslinjer ud over den meddelelse om tilkendegivelser til sigtede om muligheden for strafnedsættelse, som Rigsadvokaten udsendte i 1998 (meddelelse nr. 11/1998). I denne meddelelse har Rigsadvokaten fastsat nærmere retningslinjer om anklagemyndighedens tilkendegivelser over for sigtede om, at anklagemyndigheden i retten vil fremhæve sigtedes bistand ved forklaringer om medgerningsmænd som en faktor, der kan medføre strafnedsættelse, jf. straffelovens § 82, nr. 10.

Det fremgår bl.a. af Rigsadvokatens meddelelse, at sådanne tilkendegivelser kun bør fremsættes i sager om grovere kriminalitet, f.eks. større narkotikasager, sager om alvorlig voldskriminalitet og drab eller sager vedrørende omfattende eller alvorlig økonomisk kriminalitet. Tilkendegivelse bør endvidere kun fremsættes, når det efter en konkret vurdering af omstændighederne i sagen findes påkrævet af hensyn til efterforskningen. Forsvareren skal være til stede eller skal forinden være underrettet om, at tilkendegivelse vil blive fremsat, sådan at forsvareren har mulighed for at være til stede. Under straffesager mod andre personer, som sigtede har afgivet belastende forklaringer om efter en tilkendegivelse, skal forsvarerne for de andre personer gøres bekendt med tilkendegivelsen.

Rigsadvokatens meddelelse indeholder således ikke retningslinjer om adgangen til eventuelt at indgå aftaler med sigtede om påtalebegrænsning. Rigsadvokaten har oplyst, at der må antages at være en vis begrænset adgang hertil, f.eks. i tilfælde, hvor den fraskilte del af sagen er bevismæssigt tvivlsom eller er af underordnet betydning, eller hvis ressourcemæssige hensyn taler herfor.

Med hensyn til, om en påtalebegrænsning kan ”trækkes tilbage”, kan det mere generelt oplyses, at en påtalebegrænsning som udgangspunkt er bindende for anklagemyndigheden, hvad enten den bygger på en aftale med sigtede eller ikke. Den overordnede anklagemyndighed (dvs. statsadvokaten i forhold til en påtalebegrænsning besluttet af politidirektøren og Rigsadvokaten i forhold til en påtalebegrænsning besluttet af statsadvokaten) kan dog inden for en frist på 2 måneder omgøre påtalebegrænsningen, jf. retsplejelovens § 724, stk. 2. Endvidere kan en påtalebegrænsning omgøres, hvis nye beviser af vægt senere kommer for dagen, jf. retsplejelovens § 975.